

ЧУЧМОМА ҚАЛБИМНИ ТАНИБДИ

Айланган заминдан излайман
Гоҳ чукур, гоҳ баланд юлдузни,
Кундузи сокинлик истасам,
Тунлари кўмсайман кундузни.
Тақдирнинг тарози палласи
Топгучна менсифат тошини,
Мевадек паллага ташлайман,
Кувончини, омадин шошиб.
Тарозбон тўсатдан бўй бериб.
Мен томон қилас ёв мўралаш,
Ноинсоф бўлмагин, сол териб
Ташвишу, ғамни ҳам аралаш.
Хўл, куруқ баробар ташлайди,
Илтижо килмагин, сўрама,
Паллага мевалар тўкилар,
Аччиғу чучуву курама.
Насиба ризқинги тўкмагин.
Барисин бариир ортасан,
Хоҳласанг бир ўзинг, истасанг,
Кимнидир чакириб тортасан.
Тақдирим савдоси пишишга
Шу муддат айникса соз девдим,
Кўёшининг тафтиди мөхли,
Беминнат, серхикмат ёз девдим.
Ким билисн фасллар ичиди
Ё мезон ўлчови ўзгача,
Бошимдан тиллалар сочарми,
Чидай-чи, кутай-чи кузгача.

Дилиминг сиёхи адирда
Ясади савсан ранг кўланка,
Чумомо қалбими танибди,
Кўк рангин улашиб ўланга.
Сесканманг, азизлар, кўклидан
Бегубор осмон ҳам зангрони,
У хабар бермайди йўклидан,
Йўклиги, биргина губори.
Мен ўша беѓубор осмонга
Дараҳтнинг учини ботирдим,
«Топ» деди у бегам шамолга.
Баргимин йўкотган котилни.
Томчининг синишн кўрдии
Япроғи титради, ингради,
Сабонинг мусика сехрини
Мен каби чайқалиб тинглади.
Сезди у дардларнинг кўхнасин,
Мухаббат тўкмаган охорин,
Аёзинг этагин тутганча
Эмаклаб бўй берган баҳорин.
Гўнда-чи кўзларин уқалаб,
Кетишин ўламас уйкуга.
Сочларин сабога ёяр у,
Чўмади энг мастьм туйғуга.
Ўйламай воз кечиб бир нафас,
Оймомо — ой нурли болищдан,
Кўркарми мен каби, тонгдаги
Кўёшдан бебаҳра қолищдан.

ҲСМОН НОСИР ШЕБРИ

Самолардан сўзлар сайдадим,
Булутларга байтий бойладим.
Онам келсиг дея шимолга —
Ёлборгандим бебоша шамолга.
Сочмасидан қархини шамол,
Чизгиларни топмасдан завол,
Келтирдими мақтубим шамол?
Ё дардимни килдими ўйин,

Кавсар ТУРДИЕВА

Сочилдими соғинчли ўйим.
Шамол солиб мени шу кўйга
Тўлдирдим-ку қалбими ўйга,
Қанот ёзиб учардим ўйга,
Ўзга ерда қолмаса таним,
Бўек бўлиб ёнмаса қоним.
Тақдиринган ўйинми, қимор,
Қонли шеърдан гуллабди девор,
Мажнуннинг айландин, ашъор.
Томошада юлдузлар буржи,
Ҳақиқатни сўзламок учун
Кенглиқда йўқ тўсик ва девор.
Ҳайдолмайди уларни шамол,
Орамизда масофалар бор.
Сўзларимга қимасдан амал,
Туйгуларим истамас қамал.
Хисларимга тор эрур хонам,
Бўйларингни соғиндим, онам.
Ватан билан иккингиз бирга
Узун дардни солганса дилга.
Мунгли кўшик тўқибсиз кўйлаб
Ўша кўшик Ватаним бўйлаб
Нидо берар шу сўзни сўйлаб:
Кай тупрокка тўқилдинг, болам,
Қалбим чок-чок сўкилди, болам,
Кўргилидан ўқиндим, болам
Ишонмайман энди шамолга,
Юбормайман сени шимолга...

ОККУШЛАРГА БИР КИН АЙЛАНАМИЗ БИЗ

Оккүшларга айланарми рух,
Ё учар самода булутика чапдаст,
Хотира чакмоқми, ловулаган түг,
Осмон пештоқидан узилган нафас.
Соғинчга айланган даққаларда
Таниш сиймолардан жонланар катор.
Хотира юракда тонгден отади,
Хотира кўзларга кизил ранг тортар,
Хотира дарёдек оғир хўрсинар,
Кирғоқча тошади хўрсинарлари.
Хотира юракдан оғриклар тортар,
Тереб жонлантиринг ҳар

синикларин.

Кавсар сувларидан тирилган симо,
Бири Чўлпон бўлсин, бириси Фиррат.
Жонланар хаёлда не дўсти ёрон,
Кечаги тириклик, бугунги сурат.
Хотира бир кун айланамиз биз,
Биз ҳам осмонларга қилурмиз
парвоз.

Кимлар юрагида жонланамиз биз,
Иллар чўчларидек сўнгач этирос...

ҲСМОН НОСИР

ШЕБРИ

Самолардан сўзлар сайдадим,

Булутларга байтий бойладим.

Онам келсиг дея шимолга —

Ёлборгандим бебоша шамолга.

Сочмасидан қархини шамол,

Чизгиларни топмасдан завол,

Келтирдими мақтубим шамол?

Ё дардимни килдими ўйин,

Али — шери Худо» деган ибо-

бар. Афуслар бўлсники,

матнчи «Шери Худо» —

«шеру худо», деб берган. Ва-

ҳоб Рахмоновнинг «Нашга

тийёрловчилар аксарият хол-

ларда нусхаси алғосига ёпи-

шиб олиб, ўзларини оқлашга

уринадилар. Агар шунака

этизор ўлса, каминанинг

жавоби шу: демак сиз кўлэ-

манини кўнчиган чаласавод

китоби Аҳмад Яссавийдай

доҳ шоирдан юқори кўяр экан-

из-да?» деган саволи матн-

чиликда ижодий, онги ра-

вишида иш тушишга ўнайди.

Бирок Рахмоновнинг «90-

йиллар матншнослик ривож-

ланмади» деган фикрига кў-

шилиб бўлмайди. ўзға

Кўйлешмалар институти асосан

шу иш билан шуғулланади.

Жумладан, Алишер Навоининг «Наводирун-хижоя»

маколасида жийдид нуқ-

сан овамликларидан оғох-

лантириди. Муаллиф: «Ониги

мен Аҳмад Яссавий «Хикматлар»

китобига асос бўлган

кўйлэсманинг кадимилигига

мутлақ ишонмайман, бошка

шоирларнинг шеърлари ара-

шиб кетган», деган даъвона

ни келтириға, фикрларини

бира-бира мантиқи ишонбат

бера-бера мантиқи ишонбат

«УЧ КУН ХЎРОЗ БЎЛГАНИМ»

Муҳиддин кизик Дарвешов номини билмаган юртдишиими, унинг ичакуди ҳангомалари кири бормаган ўзбек хонадонидан тошини кини.

Катта тумга истеъодод сохиби Муҳиддин кизик Юсуфхон кизик, Охунжон кизик ва Теша қизиклардан кейин ўзбек қизикчилик санъатин юксак чўққиларга олиб чиқди, ўзига хос қизикчилик мактабини яратди. Бугунги кунда машина мен деган қизикчилари мизнинг ҳаммаси ана шу мактабнинг ўқувчилариидир.

Истеъододи ҳажвич-ёзувчи Said Anvarning «Ёзувчи нашриётida чоп этилган «Уч кун хўroz бўлганим» дебномилланган ҳажвий кисса ва ҳангомалар тўпламиши машҳур қизикчилик мизнинг болалиги ҳақидаги тасавvurimizni янада бойитади. Ҳангомалари ва улар асосидаги яратилган ҳажвиялар эса сизга олам жаҳон кулгу бахш этади.

Сиз кўйдада Said Anvarning «Уч кун хўroz бўлганим» номли тўпламидан олинган «Турфа ҳангомалар»дан ўйкисиз.

ТУРФА
ҲАНГОМАЛАР

Икки улфат тортишиб қолишибди.

— Биз томонда бир аттор бор, ундан ҳамма нарсани топса бўлади, — дебди бири.

— Жуда учнчлик эмас-дир? — ётироz билдириди иккинчисиз. — Нима сўрасам топиладими?

— Дунёда йўк бешта нарсани сўраб кўрасан, биттасини топиб беролмаса ҳам менинг ютказганим!

Икквиш шарт бойлашиб, атторнинг олдига келишибди.

— Амаки, — атторни саволга тува бошлибди, — тошбақанинг тухуми борми?

— Бор! — аттор жавоб килибди. — Пишганданми, бўйлганданми, хомиданми, бор!

— Товуқнинг сути борми?

— Бор. Бетиминанми, қува қилинганданми, сепаратдан чиққанданми, бор.

— Анконинг уруги борми?

— Бор. Баҳоргисиданми, қузгисиданми, чилигиданми, бор.

Ийитнинг жон-пони чиққанди. Нимаики сураса, ҳатто, уч хилидан бор эмиш!

— Уч ёшли эшакнинг думи борми? — деб бақириди.

— Бор! — аттор пинак бузмай жавоб килибди. — Ҳулиданми, куритиганданми, қайнатилганданми, бор!

Бир йигит чўмилгани борди. Ечиниб, эҳтиёт шартдан уст-бошининг устида хат колдирибди: «Мен биринчи разрядли боксёрган. Кимки уст-бошимга ҳазил қиласа, холасини кўрсатиб кўяман».

Йигит роса мириқиб инсониди, тараниди. Қараса, уст-боши ўрнида

йўқ эмиш. Бир пойгина туфлиси турганиши. Туфлининг ичиди аҳи-бужи килиб ёзилган хат бор эмиш: «Мен биринчи разрядли ютурувчиман. Етиб олсанг холамни кўрсатарсан».

Иккита ҳомилладор аёл гаплашиб қолибди.

— Ҳай, Қулпинса, сиз нима кутяпиз?

— Мен ўғил кутяпман. Дадаси уч йилдан бўён орзу қиласди. Ўзингиз нима кутяпиз?

— Мен киз кутяпман. Қизам яхши бўларкан, иккичи йилда супургини кўлнгиздан оларкан.

Уларнинг сўхбатини тўрт яшар қизча ёштиб турган экан. У кучага қиши кинниятни ёзди. Ҳар ким орзига ёзди.

— Девор тугайверсин, сениям аҳволингни кўрамиз!

— Ҳа, қизим, намунча менга тикилиб қолдинг? — сўрабди ёркак.

— Амаки, — қизча қимтишиб сўрабди, — сиз нима кутяпиз?

— Мен автобус кутаяпман, — жавоб қилибди ёркак.

— Вой, бу-ү-ү-үй! — дермиш қизча.

Янгиқўрғоннинг бозоридан бир одам сомса олиди. Шу чайнармиш, шу чайнармиш, ҳеч узилмасмиш, қулига олиб қараса сомсаннинг ичидан идиш ювадиган латта чиқинми?

Саксонга кирган оташон йўлда кеташиб бир жононга кўзи тушиб қолибди.

— Ие, ака, — сомсаназ жавоб қилибди, — берган эллик тийнингизга латта чиқмай бахмал чиқинми?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Жаҳон осмони узра парвоз раҳёттан пўлат қаноти қушилар орасида багрида мамлакатимиз байрого рамзи ва «Ўзбекистон ҳаво йўллари» ҳуқизи оддий воқеяга айланниб қолди. Йил сайнинг ривожланни бораётган ҳаво кемачилиги лочинлари утган 2 миллиондан зиёд йўловчини мансилларга элтиб кўйиши. Авиация хизматининг жаҳон бозоридаги йирик компаниялари орасида Ўзбекистон миллий корхонасининг обруси ошмоқда ва муносиб

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошкентда ўқияти.

Бир одам ўғидан хат олиди. «Ота салом, пул тамом. Тезда минг сўм топиб жўнатмасангиз диплом қўлга тегмайдиган булиб турибди».

Ноилож ҳуқизни бозорга етаклабди.

— Ие, ҳа Курбон ака, — сўрабди ундан бир таниши, — тинчлики? Ҳуқизни етаклаб қолибди?

— Ҳуқиз? Қанақа ҳуқиз? — дермиш Курбон ака. — Бу ҳуқиз эмас — диплом! Ҳуқиз — Тошк